

Disociace a klinicko-psychologická diferenciální diagnostika: kazuistika

Mgr. Roman Koky

Psychiatrická nemocnice v Opavě, Pracoviště klinické psychologie

Psychologický ústav, FF MU Brno

Kazuistika popisuje případ muže ve středním věku, který byl hospitalizován v psychiatrické nemocnici pro nespecifické disociativní symptomy. Pro objasnění potíží pacienta bylo lékařem indikováno klinicko-psychologické vyšetření, v rámci kterého bylo vyloučeno neuropsychologické i procesuální pozadí potíží. Naopak jako příčina disociativních stavů se jevila dekompenzace v terénu hraničně strukturované osobnosti.

Klíčová slova: disociace, hraniční struktura osobnosti, psychologické vyšetření.

Dissociation and clinical-psychological differential diagnosis: a case report

The case describes the case of a middle-aged man who was hospitalized in a psychiatric hospital for non-specific dissociative symptoms. To clarify the patient's problems, the doctor indicated a clinical-psychological examination, in which the neuropsychological and procedural background of the problems were ruled out. On the contrary, the cause of dissociative states appeared to be decompensation in the terrain of a borderline structured personality.

Key words: dissociation, borderline personality, psychological examination.

Úvod

Samotný proces disociace je často dáván do souvislosti s traumatickými či jinými nesnesitelnými obsahy vědomí, který chrání lidskou psychiku před fragmentací (rozpadem) a lze na ni pohlížet jako na určitý obranný mechanismus (1). Přičemž se předpokládá, že disociativním poruchám je společné to, že dochází ke ztrátě integrace mezi vzpomínkami, vědomím vlastní identity, bezprostředními emocionálními prožitky a volní kontrolou tělesných pohybů. Konverzí je pak myšlen soubor různých somatických příznaků nejčastěji v podobě motorických a sensorických symptomů bez prokazatelného medicínského odůvodnění (2). Dalším společným rysem je předpokládaný psychogenní původ (3). Disociativní stavy se mohou vyskytovat u široké škály duševních poruch – od afektivních poruch, psychotických poruch, stresových poruch v rámci akutní stresové poruchy, či posttraumatické

stresové poruchy. Krom toho může být disociace spojována s hraniční poruchou osobnosti (4). Skutečnost, že se jedná o symptom, který může být přítomen u vícero psychických poruch, zvyšuje nutnost pečlivé diagnostiky, k jejímuž upřesnění může přispět taktéž psychologické vyšetření. Tato kazuistika popisuje případ muže ve středním věku s diagnostikovanou nespecifickou disociativní poruchou a uvádí výsledky jeho psychologického vyšetření. Pacient poskytl informovaný souhlas s anonymizovaným zveřejněním kazuistiky.

Vlastní případ

Muž ve středním věku, jehož první kontakt s psychiatrií skrze hospitalizaci byl v rámci komplexní protialkoholní léčby, kterou úspěšně dokončil. Po pár měsících byl přijat do somatické nemocnice pro údajný psychomotorický neklid, který byl popisován matkou, se kterou v té do-

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2024;25(2):103-105

<https://doi.org/10.36290/psy.2024.017>

Článek přijat redakcí: 21. 2. 2024

Článek přijat k tisku: 26. 3. 2024

Mgr. Roman Koky

koky.r@email.cz